

Ryszard Kirkowski, Lech Czerniak

Ciechrz, st. 26 (GAZ 371), gm.
Strzelno, woj. bydgoskie, AZP
47-39/70

Informator Archeologiczny : badania 30, 151-152

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

śladów dolów postłupowych odkryto w wykopach nr I i IV. Uwzględniając rozmiary słupów, ich rozplanowanie i ich relacje do towarzyszących im jam osadniczych, wydaje się, że ślady te wskazują na istnienie na stanowisku solidnych i dużych budowli naziemnych o konstrukcji słupowej, zorientowanych w kierunku północ-południe. Śladom po słupach towarzyszyły zróżnicowanych rozmiarów jamy, niektóre duże, z wielowarstwowanym wypełniskiem. Jednym z ciekawszych obiektów był obiekt nr 31, eksplorowany w ramach małopłaszczyznowego wykopu nr I. Obiekt ten w dużej mierze został zniszczony. Obecnie z dużą ostrożnością można interpretować go jako część wziemną pieca garncarskiego. Nie można jednak wykluczyć, iż była to jama zasobowa o konstrukcji naziemnej, złożonej z bierwion obłożonych gliną. Z obiektu wydobyto bardzo dużo fragmentów ceramiki, które pozwoliły zrekonstruować prawie całe naczynia, główne zasobowe, duże. Wśród naczyń jedno zwraca szczególną uwagę – ma ono wyraźnie zaokrąglony brzusiec, na jego największej wydętości przebiega poziomy pas ornamentacyjny z głęboko rytymi swastyk.

Materiały przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Przasnyszu, dokumentacja w PSOZ w Ostrołęce i Muzeum Okręgowym w Przasnyszu. Badania będą kontynuowane.

Bógpomóż, st. 9,
gm. Bobrowniki,
woj. wrocławskie

patrz: środkowa i późna epoka brązu

Bukówka-Zapniów, st. 1,
gm. Pawłów, woj. kieleckie

patrz: neolit

Bydgoszcz-Pałcz, st. 123

patrz: neolit

Chabsko, st. 33,
gm. Mogilno, woj. bydgoskie

patrz: neolit

CHARŁUPIA MAŁA, st. 2,
gm. Sieradz,
woj. sieradzkie,
AZP 69-44/22

• cmentarzysko ciałopalne kultury przeworskiej (późny okres laterański – wczesny okres wpływów rzymskich, fazy A₂-B₂)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 2 do 14 lipca przez mgr. Piotra Kurowicza (Muzeum Okręgowe w Sieradzu). Finansowane przez PSOZ. Czwarty sezon badań. Przebadano powierzchnię 50 m².

Odkryto 2 groby jamowe (35 i 36). Znaleziono w nich nieliczne fragmenty naczyń glinianych, a w jednym również żelazną fibulę trąbkowatą. Z warstwy przemieszanej pozyskano sporą ilość fragmentów ceramiki ręcznie lepionej oraz przedmioty metalowe: noże, sprzączki do pasa, nity, okucia skrzyneczki.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Sieradzu. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Sieradzkim Roczniku Muzealnym”.

Badania nie będą kontynuowane.

Chelmża, st. 28a,
gm. loco, woj. toruńskie

patrz: wczesne średniowiecze

Ciechrz, st. 2,
gm. Strzelno, woj. bydgoskie

patrz: środkowa i późna epoka brązu

CIECHRZ, st. 26
(GAZ 371),
gm. Strzelno,
woj. bydgoskie,
AZP 47-39/70

- ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- ślady osadnictwa z I okresu epoki brązu
- ślady osadnictwa kultury łużyckiej (środkowa epoka brązu – wczesna epoka żelaza)
- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich)
- osada wczesnośredniowieczna

Ratownicze, sondażowe badania wykopaliskowe na trasie gazociągu Rosja-Niemcy, przeprowadzone we wrześniu przez mgr. Ryszarda Kirkowskiego (Zespół ds. Ratownictwa Archeologicznego w Instytucie Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk Oddział w Łodzi). Koordynacja prac doc. dr hab. Lech Czerniak. Finansowane przez EuRoPol Gaz SA. Stano-

wisko zostało odkryte w latach 80., w wyniku badań AZP. Obserwacje powierzchniowe prowadzone były powtórnie w 1994 r. przez ekspedycję przygotowującą archeologiczne opracowanie trasy przebiegu gazociągu. W sezonie 1996 wytyczono wykop o wymiarach 40 x 2 m. Przebadano powierzchnię 80 m².

Odkryto jamę kultury lużyckiej. Stwierdzono, że stanowisko będzie istotnie zagrożone dopiero przez budowę drugiej nitki gazociągu.

Stanowisko wskazano do nadzorów wykonywanych bezpośrednio w trakcie prac budowlanych.

CZARNOWIEC, st. 3,
gm. Rzekuń,
woj. ostrołęckie,
AZP 40-72/-

• krag kamienny kultury przeworskiej oraz wielbarskiej? (okres wpływów rzymskich)
Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. mgr. Antoniego Smołańskiego i Sławomira Żółkowskiego (PHU „Anwit”). Finansowane przez PSOZ. Drugi sezon badań. Założono wykop badawczy o powierzchni 20 m², przylegający do północnej krawędzi kamiennego wykopu z 1992 r., w którym odsłonięto część zewnętrznego kręgu kamiennego oraz wewnętrznego bruku z warstwą kulturową. Zawierała ona liczne fragmenty naczyń glinianych, fragmenty przepalonych kości ludzkich, kilka fragmentów przedmiotów żelaznych i fragment stopionego brązu, a także ślady konstrukcji drewnianych.

Badania wykopaliskowe w 1996 r. przyniosły odkrycie północno-wschodniej części kręgu kamiennego. Podobnie jak w wykopie z 1992 r. wystąpił tutaj jednowarstwowy kamienny bruk wewnętrzny, utworzony ze średniej wielkości kamieni polnych, oraz duże glazy wyznaczające zewnętrzny zasięg kręgu. Materiały odkryte w pierwszym sezonie badań jednoznacznie wskazują na kulturę przeworską (faza B₂ okresu wpływów rzymskich), natomiast dwa fragmenty ceramiki odkryte w obrębie tegorocznego wykopu łączyć należy z kulturą wielbarską. Obiekt zinterpretowano jako kamienny krag, będący miejscem ciepłopalenia i pochówku. W przypadku tego obiektu możemy prawdopodobnie zaobserwować sekwencję kulturową – zastępowanie kultury przeworskiej przez kulturę wielbarską, m.in. również na obiektach o charakterze cmentarzyskowym. Badania zostały zakończone.

CZARNÓWKO, st. 5,
gm. Nowa Wieś Lęborska,
woj. słupskie,
AZP 07-35/97

- cmentarzysko kultury wschodniopomorskiej (wczesna epoka żelaza)
- cmentarzysko kultury oksywskiej (młodszy okres przedrzymski)
- cmentarzysko kultury wielbarskiej (okres wpływów rzymskich)

Ratownicze badania wykopaliskowe w związku z pracami inwestycyjnymi, przeprowadzone w sierpniu przez mgr Dorotę Rudnicką (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku). Finansowane przez PSOZ. Szesnasty sezon badań. Stanowisko zostało odkryte w 1972 r., badania sondażowe przeprowadzono w 1973 roku. W sezonie 1996 założono 2 wykopy o łącznej powierzchni około 4,5 ara (głębokość nawarstwień 260 cm).

Odkryto i przebadano 29 grobów, w tym 22 pochówki szkieletowe oraz 7 grobów ciepłopalnych (jamowych i popielnicowych). Groby szkieletowe orientowane były w kierunku północ-południe. W prawie wszystkich stwierdzono obecność wkopów rańkowych, obejmujących północną i środkową partię jamy grobowej, dochodzących do poziomu załęgania pochówków, tj. do głębokości od 147 do 209 cm. W 19 przypadkach zmarli pochowani zostali w trumnach kładowych. W trzech spośród przebadanych grobów szkieletowych nie stwierdzono wyposażenia. W pozostałych natrafiono między innymi na paciorki (bursztynowe, szklane i z masy szklanej), klamerki esowate (srebrne i brązowe), szpile, sprzączki, okucia końców pasa i zapinki wykonane z brązu, a wśród nich na zapinkę A 96 zdobioną na grzebykach srebrną i pozłacaną folią. Wyjątkowym znaleziskiem był grób ciepłopalny w kociołku brązowym, skośnie złożonym (E44), w którym wśród silnie przepalonych kości odkryto między innymi złotą bransoletę węzową (zachowaną we fragmentach) oraz 14 fragmentów naczyń typu „terra sigillata”. Na podstawie materiału zabytkowego przebadane groby należy datować na fazy B₂/C₁-C_{1b} okresu wpływów rzymskich. Wyniki badań potwierdziły przypuszczenie, iż zachodni skraj nekropoli to obszar występowania grobów wyróżniających się bogactwem i różnorodnością wyposażenia. Aktualnym zagrożeniem dla tej partii stanowiska jest użytkowanie nieuprawianego od kilku lat pola jako parkingu i boiska przez miejscową ludność.